

SIKA- JA SIIPIKARJATALOUDEN KANSALLISET KOTIELÄINTUET 2009

- viitemäärä (esitäytetty lomake)
- tuotannosta irrotettu tuki (Lnro 440)
- rakennemuutoskorvaus (Lnro 439)

Sisältö

Johdanto	3
1. Sika- ja siipikarjatalouden viitemäärä	4
1.1 Viitemäärän muodostaminen ja vahvistaminen	4
1.2 Poikkeukset viitemäärän muodostamiseen	4
1.2.1 Eläinvalvonta	4
1.2.2 Tukihakemuksen myöhästymisseuraamukset	5
1.2.3 Erityissyy perusteella viitevuodeksi 2006	5
1.2.4 Spv ja koko tilan hallinnan siirto	5
1.2.5 Korotus tuotantorakennuksen perusteella	5
1.2.5.1 Korotus tuotantorakennuksen investoinnin perusteella	5
1.2.5.2 Korotus tuotantorakennuksen oston tai vuokrauksen perusteella	6
1.2.5.3 Korotus tuotantorakennuksen hallintaan palaamisen perusteella	6
1.3 Viitemäärän korotuksen laskeminen	7
1.4 Viitemäärän korotuksen rajoituksia	8
1.5 Viitemäärän ominaisuudet	8
1.6 Täyttöohjeet viitemäärän lomakkeeseen ja tarvittavat liitteet	9
2. Sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotettu tuki	11
2.1 Edellytyksenä riittävä eläintiheys	11
2.1.1 Eläintiheys ja hyväksyttävät tuotantotauot	12
2.1.2 Yhteisömuotoisen yrityksen eläimet	12
2.2 Tuen maksaminen ja tukitasot	13
3. Sika- ja siipikarjatalouden rakennemuutoskorvaus	14
3.1 Yleistä	14
3.2 Korvauksen saamisen edellytykset	14
3.3 Korvauksen määrä	15
3.4 Korvaus ja spv	15
3.5 Eläintuotannon lopettamisen vaikutukset muihin tukiin	15
4. Kansallisten kotieläintukien yleiset ehdot	17
4.1 Tarvittavat lomakkeet	17
4.2 Hakija	17
4.2.1 Hakijan ikä ja myel	17
4.2.2 Hakijana yhteisö tai usea henkilö yhdessä	17
4.3 Tavanomainen tuotantotapa ja eläinsuojelu	18
4.4 Eläimistä pidettävä kirjanpito ja rekisteröityminen	18
4.5 Pellon hallinta	20
4.6 Poikkeuslupa	20
4.7 Kielletyt tai laittomasti hallussa pidetyt aineet	20
4.8 Koko tilan hallintaoikeuden siirto	20
4.9 Valvonta	20
4.10 Säädökset	21

Sika- ja siipikarjatalouden kansalliset kotieläintuet 2009

ISBN 978-952-453-503-8 (Painettu)

ISSN 1797-402X (Painettu)

ISBN 978-952-453-504-5 (Verkkojulkaisu)

ISSN 1797-4429 (Verkkojulkaisu)

Maaseutuvirasto, PL 256, 00101 Helsinki, Puh. 020 77 2007, www.mavi.fi

Kuvat: MMM:n kuva-arkisto

Taitto: Edita Prima Oy

Helsinki 7/2009

Johdanto

Sika- ja siipikarjatalouden kansallinen kotieläintuki maksetaan koko Suomessa vuodesta 2009 alkaen tuotannosta irrotettuna eli dekoplattuna tukena. Koko maassa otetaan vuonna 2009 käyttöön myös sika- ja siipikarjatalouden rakennemuutoskorvaus. Molemmat tuet - tuotannosta irrotettu tuki sekä rakennemuutoskorvaus - maksetaan tilakohtaisen viitemäärän perusteella vuosina 2009-2013. Viitemäärän mukaisen tuen määrä perustuu tilan vuoden 2007 sika- ja siipikarjatuotantoon ellei tila hae poikkeuksia viitemäärän muodostamiseen.

Sika- ja siipikarjatalouden tukea ei siis enää makseta tukivuoden tuotannon eli tukikelpoisten eläinyksiköiden perusteella. Sika- ja siipikarjatalouden kansallisen kotieläintuen maksaminen tuotantoon perustuen päättyi vuonna 2008.

Kaikille sika- ja siipikarjatiloilta on lähetetty tilakohtaisen sika- ja siipikarjatalouden viitemäärän hakuun liittyvä esitetyt lomake. Lomakkeelle maataloushallinto on tulostanut tilakohtaisen viitemäärä-ehdotuksen. Ehdotus perustuu siihen eläinyksikkömäärään, jonka perusteella tilalle on vuodelta 2007 maksettu sika- ja siipikarjatalouden kansallista tukea. Viitemäärässä on huomioitu eläin- ja tukialuekohtainen muuntokerroin. Jos hakija on tyytymätön hallinnon ehdottamaan tilakohtaiseen viitemäärään, viitemäärän hakulomakkeella on mahdollista hakea viitemäärän muutosta.

Esitetyt viitemäärän lomake sekä tuotannosta irrotetun tuen lomake nro 440 tai rakennemuutoskorvauksen lomake nro 439 on toimitettava maatalouden talouskeskusten sijaintipaikkakunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle viimeistään perjantaina 14.8.2009. Jos tilalla ei ole talouskeskusta, hakemus toimitetaan sen kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle, jonka alueella pääosa tilan peltoista sijaitsee.

Hakemus voidaan toimittaa suoraan maaseutuelinkeinoviranomaiselle tai se voidaan lähettää postitse. Postitse

saapunut hakemus katsotaan oikeaan aikaan toimitetuksi, jos hakemuksen sisältävä postilähetytys on leimattu postissa viimeistään viimeisenä hakupäivänä 14.8.2009 maatalouden sijaintikunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle osoitettuna. Jos sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotettua tukea tai rakennemuutoskorvausta koskeva hakemuslomake toimitetaan myöhästyneenä, tukea alennetaan yhdellä prosentilla jokaista myöhästynyttä työpäivää kohti. Tukea tai korvausta ei myönnetä, jos hakemus myöhästyy yli 25 kalenteripäivää.

Huomioikaa, että tuotannosta irrotettu tuki ja rakennemuutoskorvaus ovat vaihtoehtoisia; molempia ei voida maksaa samana tukivuonna samalle hakijalle. Ellei hae kumpaakaan tukea vuonna 2009, on viitemäärän esitetyt lomake kuitenkin toimitettava kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Viitemäärän hakulomake on toimitettava, kun haetaan tuotannosta irrotettua tukea tai rakennemuutoskorvausta.

Sika- ja siipikarjatalouden kansallisten kotieläintukien 2009 -oppaan (tämä opas) sekä viitemäärän (esitetyt lomake), tuotannosta irrotetun tuen (Lnro 440) ja rakennemuutoskorvauksen (Lnro 439) hakuun liittyvien lomakkeiden sisältämä postilähetytys saapuu kaikille sika- ja siipikarjatiloilta koko Suomessa viikolla 30/2009. Jos sika- ja siipikarjatalouden harjoittaja ei ole saanut edellä mainittua Maaseutuviraston postilähetytystä, voi hakija pyytää ohjeen ja lomakkeet kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselta, TE-keskuksesta tai tulostaa internetistä osoitteesta <http://lomake.mmm.fi>. Esitetyt viitemäärän hakemuslomake on saatavissa vain maaseutuelinkeinoviranomaisilta.

Tässä oppaassa on tuki- ja hakuehdot sika- ja siipikarjatalouden viitemäärän, tuotannosta irrotetun tuen 2009 ja rakennemuutoskorvauksen 2009 hakua varten.

Maaseutuvirasto / Maaseutuelinkeino-osasto

1. Sika- ja siipikarjatalouden viitemäärä

1.1 Viitemäärän muodostaminen ja vahvistaminen

Sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotettu tuki sekä rakennemuutoskorvaus maksetaan tilakohtaisen viitemäärän perusteella koko Suomessa vuosina 2009–2013. Viitemäärä (=eläinyksikkö/tila) muodostetaan hakijalle pääsääntöisesti tukivuodelta **2007 maksetun** sikojen ja siipikarjan kansallisen kotieläintuen **eläinyksikkömäärän** (ey-määrä) perusteella. Kansallista tuotantosidonnaista tukea on maksettu vuonna 2007 sioista, kanoista, emokanoista, broilereista, lihasiipikarjaemoista ja muusta lihasiipikarjasta (= ankat, hanhet, kalkkunat, tarhatut fasaanit ja tarhatut sorsat) haettujen ey-määrien perusteella.

Viitemäärä muodostuu, kun tukivuodelta 2007 maksetun sikojen ja siipikarjan kansallisen kotieläintuen ey-määrä lasketaan yhteen kohdassa 1.2 mainittujen viitemäärän korotustapausten laskennallisen ey-määrän kanssa. Saatu summa kerrotaan vielä taulukon 1 eläin- ja tukialuekohtaisella muuntokertoimella.

Jos tilalle on maksettu kansallista tukea sekä sioista että siipikarjasta, muodostuu näistä tilalle yksi yhteinen viitemäärä.

Tukialueella C sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotetun tuen ja rakennemuutoskorvauksen tilakohtaisten viitemäärien yhteismäärä voi olla enintään 139 200 eläinyksikköä. Jos vahvistettavaksi tuleva eläinyksikköjen yhteismäärä ylittää edellä mainitun enimmäismäärän, eläin- ja tukialuekohtaisia muuntokertoimia C-alueella pienennetään.

Viitemäärää haetaan Maaseutuviraston lomakkeella (lomakkeella ei ole erillistä numeroa) viimeistään 14.8.2009 kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselta,

joka vahvistaa viitemäärän. Kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen lähettää viitemäärän vahvistamis päätöksen hakijalle lokakuussa 2009 (poislukien C-alueen tapaukset, joissa rakennusinvestointi hyväksytään käyttöön viimeistään 31.10.2009).

Viitemäärän vahvistamis päätökseen on mahdollista hakea muutosta tekemällä kirjallinen oikaisuvaatimus paikalliseen TE-keskukseen (Ahvenanmaalla lääninhallitukseen) 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. TE-keskuksen (Ahvenanmaalla lääninhallituksen) päätökseen saa hakea muutosta valittamalla maaseutuelinkeinöjen valituslautakuntaan. Valituslautakunnan päätöksestä on mahdollista hakea valituslupaa korkeimmalta hallinto-oikeudelta.

1.2 Poikkeukset viitemäärän muodostamiseen

Tiloilla on saattanut olla tapahtumia, jotka ovat vaikuttaneet tukivuoden 2007 eläinmäärään. Viitemäärää vahvistettaessa voidaan hakijan pyynnöstä ottaa huomioon alla mainitut (kohdat 1.2.1 - 1.2.5) poikkeustapaukset. Poikkeusten huomioimista haetaan viitemäärän hakulomakkeella merkitsemällä rasti ko. syyn kohtaan sekä toimittamalla kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle viitemäärän hakulomakkeen liitteenä kohdassa 1.6 mainitut asiakirjat.

1.2.1 Eläinvalvonta

Jos tilalla on ollut eläinvalvonta tukivuonna 2007, voidaan viitemäärä vahvistaa hakijan pyynnöstä myös tukivuoden 2007 valvonnassa todetun todellisen eläinmäärän perusteella.

Jos hakija hakee viitemäärän vahvistamista valvonnan kohteena olevan ey-määrän perusteella, viitemäärä voi-

Taulukko 1. Sikojen ja siipikarjan muuntokertoimet

Eläinlaji *)		Muuntokerroin tukialueella						
		A ja B	A- ja B-alueiden ulkosaaristo	Manner-Ahvenanmaa	C1	C2	C2p	C3-C4
SIIPIKARJA	Broilerit, lihasiipikarjaemot ja muu lihasiipikarja	0,93			0,88	0,90	0,95	
	Kanat ja emokanat	1,00	1,19		0,96		0,99	1,22
SIAT	Lihasiat		1,12	1,05	1,00			
	Emakot, karjut ja nuoret siitossiat	1,00						

*) Näiden eläinryhmien tarkemmat määritelmät löytyvät *Hakuoppaan 2008* sivulta 79.

daan vahvistaa vain siltä osin kuin valvonta on loppuunsaatettu.

1.2.2 Tukihakemuksen myöhästymisseuraamukset

Hakijan pyynnöstä viitemäärän vahvistamisessa ei oteta huomioon eläinmäärään kohdistuneita myöhästymisseuraamuksia, jos tilan kotieläintukihakemus (Lnro 101C osa I ja/tai II) on palautettu myöhässä vuonna 2007.

1.2.3 Erityissyy perusteella viitevuodeksi 2006

Jos hakijan tuen maksun perusteena ollut sikojen ja siipikarjan ey-määrä on vuonna 2007 ollut tuotantorakennuksen peruskorjauksen, tuotantokierron, tuotantotapamuutoksen, viljelijän sairauden aiheuttaman työkyvyttömyyden tai eläinlääkärin toteaman eläntaudin (esim. porsasyskäsaaneeraus) vuoksi vähintään 10 % pienempi kuin vakiintunut eläinmäärä, voidaan viitemäärävuotena käyttää tukivuotta 2006. Tukivuoden 2006 sikojen ja siipikarjan kansallisen tuen maksun perusteena olleen ey-määrän käyttäminen kuitenkin edellyttää, että tuotanto on jatkunut vakiintuneessa laajuudessa vuoden 2008 loppuun mennessä.

1.2.4 Spv ja koko tilan hallinnan siirto

Hakijan pyynnöstä huomioidaan hakijan hallintaan sukupolvenvaihdoksen (spv) tai koko tilan hallintaoikeuden siirron kautta siirtyneelle maatilalle tukivuodelta 2007 maksettu sikojen ja siipikarjan kansallisen kotieläintuen ey-määrä.

1.2.5 Korotus tuotantorakennuksen perusteella

Tukivuodelta 2007 muodostuvaa viitemäärää voidaan korottaa laskennallisella ey-määrällä sikalan tai siipikarjarakennuksen laajennuksen, oston tai vuokrauksen

perusteella. Viitemäärän korotuksen määrää laskettaessa käytetään sitä laskennallista ey-määrää, joka tuotantorakennuksessa voidaan keskimäärin tuottaa tai kasvattaa.

Korotuksessa huomioidaan kanojen ja kanaemojen enimmäismäärä/tila, joka on 20 000 kpl. Viitemäärää voidaan korottaa maatilaa kohti yhteensä enintään siihen ey-määrään saakka, joka on ollut maatilakohtaisesti tukeen oikeutavien eläinyksikköjen enimmäismäärä tukivuonna 2007 kullakin tukialueella. Korotustilanteessa viitemääräksi voidaan tilalle näin ollen vahvistaa C2p-alueella enintään 300 ey (josta kanoista enintään 260 ey), C3-alueella enintään 200 ey ja C4-alueella enintään 100 ey.

1.2.5.1 Korotus tuotantorakennuksen investoinnin perusteella

Sika- ja siipikarjatalouden tuotantorakennuksen laajennus- tai uudisrakennusinvestoinnin edellytykset:

Tukialueilla A ja B:

- Sika- ja siipikarjatalouden tuotantorakennuksen laajennus- tai uudisrakennusinvestointi on aloitettu A- ja B-alueilla viimeistään 1.8.2007. Investoinnin aloitukseksi katsotaan se, että rakennus- tai ympäristölupahakemus on saatettu vireille viimeistään 1.8.2007 eikä rakennustyötä (= perustuksen kaivuu tai muut perustamistyöt) ole aloitettu ennen 1.1.2005. Lisäksi edellytetään, että kunnan rakennusvalvontaviranomaisen on hyväksynyt rakennuksen käyttöön viimeistään 31.12.2008. Rakennuksen ei tarvinnut olla vuoden 2008 lopussa kuitenkaan 100 %:sti valmis eikä myöskään eläinten edellytetty olevan tuolloin vielä rakennuksessa.

Tukialueella C:

- Sika- ja siipikarjatalouden tuotantorakennuksen laajennus- tai uudisrakennusinvestointi on aloitettu C-alueella viimeistään 18.6.2008. Investoinnin aloitukseksi katsotaan se, että rakennus- tai ympäristölupahakemus on saatettu vireille viimeistään 18.6.2008 eikä rakennustyötä (= perustuksen kaivu tai muut perustamistyöt) ole aloitettu ennen 1.1.2005. Lisäksi edellytetään, että kunnan rakennusvalvontaviranomainen on hyväksynyt rakennuksen käyttöön viimeistään 31.10.2009. Rakennuksen ei tarvitse olla lokakuun lopussa 2009 kuitenkaan 100 %:sti valmis eikä myöskään eläinten edellytetä olevan tuolloin vielä rakennuksessa.

Sikojen ja/tai siipikarjan tuotantorakennuksen tulee olla siinä määrin valmis, että AB-alueilla viimeistään 31.12.2008 tehdyssä ja C-alueella viimeistään 31.10.2009 tehtävässä kunnan rakennusvalvontaviranomaisen katselmuksessa tuotantorakennus hyväksytään käyttöön eli eläimet voidaan ottaa sisään rakennukseen. Tuotannosta irrotetussa tuessa ei siis vaadita rakennukselta 100 %:n valmiusastetta eikä sitä, että eläimet olisivat jo sisällä rakennuksessa AB-alueilla 31.12.2008 ja C-alueella 31.10.2009.

Tuotantorakennuksen käyttöön hyväksymisen suorittaa ja hyväksymisestä päättää kunnan rakennusvalvontaviranomainen, joka tekee katselmuksesta pöytäkirjan. Katselmuspöytäkirjasta selviää kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle se, onko rakennus hyväksytty käyttöön AB-alueilla viimeistään 31.12.2008 ja C-alueella viimeistään 31.10.2009, jolloin rakennusinvestoinnin perusteella tuottajalla on oikeus hakea tuotannosta irrotetun tuen viitemäärän korotusta.

Rakennusaikana tehtävien rakennustarkastusten/-katselmusten määrä ja sisältö voivat jossain määrin vaihdella eri kunnissa riippuen rakennuskohteen laajuudesta ja teknisestä vaativuudesta. Myös katselmuspöytäkirjojen sisältö vaihtelee kunnittain. Toisissa kunnissa katselmuspöytäkirjaan on merkitty käyttöönottokatselmus ja loppukatselmus erillisiksi katselmuksiksi. Toisissa kunnissa käyttöönotto hyväksytään vain loppukatselmuksen yhteydessä. Kunnan rakennusvalvontaviranomainen päättää lisäksi siitä, mitkä rakennuksen viimeistelytyöt voivat olla kesken, jotta tuotantorakennus voidaan hyväksyä käyttöön.

Sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotetun tuen viitemäärän korotukseen mahdollistavilla tuotantorakennusten laajennus- tai uudisrakennusinvestoinneilla ei ole yhteyttä maatalouden investointitukiiin. Viitemäärän korotus voidaan täten myöntää sekä investointitukikoh-

teille että ilman tukia rakennetuille kohteille.

Jos rakennusinvestointikohdetta ei ole hyväksytty käyttöön AB-alueilla viimeistään 31.12.2008 ja C-alueella viimeistään 31.10.2009, ei investoinnin mukaista korotusta myönnetä.

Viitemäärän korotukseen oikeuttavaksi tuotantorakennuksen laajennus- tai uudisrakennusinvestoinniksi ei katsota eläinpaikkamäärän lisäämiseen johtanutta tai tuotantorakennuksen sisustuksen uudelleenjärjestelyyn liittyvää peruskorjausta, joka on tapahtunut olemassa olevien seinien sisällä.

1.2.5.2 Korotus tuotantorakennuksen oston tai vuokrauksen perusteella

Viitemäärää voidaan korottaa myös tapauksessa, jossa tuotannon laajentamiseksi sikala tai siipikarjarakennus on ostettu tai vuokrattu 1.10.2006 – 31.8.2007 välisenä aikana. Tuotantorakennuksen ostamiseksi tai vuokraamiseksi katsotaan myös tilanne, jossa tuotantorakennuksen ostamisesta tai vuokraamisesta on tehty sitova kirjallinen esisopimus viimeistään 31.8.2007. Vuokraustapauksessa vuokrasopimuksen on oltava vähintään 5-vuotinen. Korotus myönnetään rakennuksen sisäpinta-alan perusteella, jos rakennuksen peruskorjauksesta tai hallinnan siirron ajankohdasta johtuen tukivuoden 2007 tuen maksun perusteena ollut ey-määrä oli vähintään 3 % pienempi kuin rakennuksen koko mahdollistaisi ja tuotanto on jatkunut vuonna 2008.

Jos viitemäärän korottamisen perusteena ollutta tuotantorakennusta koskeva vuokrasopimus on purkautunut tai irtisanotaan ennen viitemäärän vahvistamista, viitemäärän korotusta ei vahvisteta tältä osin. Jos viitemäärän korottamisen perusteena ollut tuotantorakennusta koskeva vuokrasopimus purkautuu tai irtisanotaan ennen 5 kalenterivuoden täyttymistä vuokrasopimuksen alkamisesta lukien, lakkautetaan myönnetty viitemäärän korotus.

1.2.5.3 Korotus tuotantorakennuksen hallintaan palaamisen perusteella

Hakijan pyynnöstä voidaan viitemäärää korottaa, kun

- tukivuoden 2007 sikojen ja siipikarjan kansallisen kotieläintuen ey-määrään vaikuttavan ajanjakson aikana *) vuokrattuna ollut tuotantorakennus, jossa hakija on ennen vuokrausta harjoittanut sika- ja siipikarjataloutta palautuu hakijan hallintaan

JA

- tukivuoden 2007 tuen maksun perusteena oleva sikojen ja siipikarjan ey-määrä on vähintään 3 % pienempi kuin rakennuksen koko mahdollistaisi.

*) Ajanjakso eläinlajeittain (ks. kohta 1.2.5.3):

Eläinryhmä	Kansallisen kotieläintuen vuoden 2007 ey-määrään vaikuttanut laskenta-ajanjakso
emakot, munivat kanat (myös emokanat), broileriemot ja kalkkuna-emot	jokaisen kuukauden 1. päivä ajanjaksolla 1.10.2006-1.9.2007 (= 12 laskentapäivää)
karjut (väh. 8 kk), broilerit, ankaemot, hanhiemot, tarhatut fasaaniemot, tarhatut sorsaemot	1.5.2007 ja 1.9.2007
teurastetut lihasiat, ankat, hanhet, kalkkunat, tarhatut fasaanit ja tarhatut sorsat	Vuonna 2007 teurastettujen eläinten lukumäärä
siitokseen myydyt emakot (väh. 3 kk) ja karjut (väh. 3 kk-alle 8 kk)	Vuonna 2007 siitokseen myytyjen eläinten lukumäärä

Esimerkkitalat tukialueella C2p

Tila 1: Tilan viitemääräksi on vahvistettu 300 ey. Tilan hallintaan siirtyy vuonna 2010 spv:n tai koko tilan hallinnan siirron kautta sikatila, jolle on vahvistettu viitemääräksi 200 ey. Tilan viitemääräksi vahvistetaan vuonna 2010 siis 500 ey. Tuotannosta irrotettua tukea maksettaessa huomioidaan taulukon 2 mukainen 200 ey:n enimmäisyksikkömäärän tukirajoite C2p-alueella. Huom! Rakennemuutoskorvausta maksettaessa 200 ey:n rajoitetta ei ole.

Tila 2: Tilan vuoden 2007 mukaan vahvistettava viitemäärä on 300 ey. Tilalle on valmistunut laajenusinvestointi, josta laskennallinen viitemäärä on 100 ey. Viitemäärän korotusta ei voida myöntää vaan viitemääräksi vahvistetaan 300 ey, koska korotustilanteessa viitemääräksi voidaan tilalle C2p-alueella vahvistaa enintään 300 ey.

1.3 Viitemäärän korotuksen laskeminen

Laskennallista eläinyksikkömäärää määritettäessä laskentaperusteena käytetään rakennusluvan myöntöperusteena toimineiden **rakennussuunnitelmien** mukaisesti rakennetun tuotantorakennuksen **sisäpinta-ala**. Jos kohdissa 1.2.5.2 ja 1.2.5.3 tarkoitetuissa tapauksissa rakennuksen pohjapiirustuksia ei ole käytettävissä, tukikelpoinen pinta-ala on selvitettävä paikanpäällä tehtävällä **mittaus-toimituksella**. Sen suorittaa TE-keskuksen rakennusalan asiantuntija.

Viitemäärän korotuksessa käytettävä laskennallinen eläinyksikkömäärä muodostetaan seuraavalla laskukaavalla: Kerrotaan korotuksen oikeuttava tukikelpoisen tuotantorakennuksen (rakennusluvan tai mittaustoimituksen mukainen) sisäpinta-ala (m², täysien neliömetrien tarkkuudella) laskennallisella eläinmäärällä (eläimiä kpl/m² taulukosta 3). Saatu eläinten laskennallinen lukumäärä tuotantorakennuksen korotusta koskevassa osassa muunnetaan eläinyksiköiksi (ey) kansallisten kotieläintukien eläinryh-

	Tuotantorakennuksen rakennusluvan mukaisen rakennussuunnitelman sisäpinta-ala (tai paikanpäällä tehty pinta-alan mittaus) täysinä neliöinä	x	laskennallinen eläinmäärä (kpl/m ²) taulukosta 3	/ tai x	kansallisten kotieläintukien eläinryhmäkohtainen ey-kerroin (ks. päätukihaun <i>Hakuopas 2009</i> s. 96)	x	tukialueittainen eläinlajin muuntokerroin (taulukko 1) x lihasioilla ja kalkkunoilla kierto nopeus (taulukko 3)	=	korotuksen laskennallinen ey-määrä
1. esimerkki: Lihasikatilan laajenusosan viitemäärä B-alueella	laajennus 70 m ²	x	1,0 lihasikaa kpl / m ²	/	13 lihasikaa/ey (13 teurastettua lihasikaa = 1ey)	x	1,00 x 3	=	16,15 ey
2. esimerkki: Broileritilan laajenusosan viitemäärä A-alueella	laajennus 70 m ²	x	20 kpl/m ²	x	0,0053 ey/kpl (1 broileri = 0,0053 ey)	x	0,93	=	6,90 ey

mäkohtaisilla eläinyksikkökertoimilla, jotka löytyvät pää-tukihaun *Hakuoppaasta 2009* (sivun 96 taulukko 3) sekä helmikuun lopulla 2009 tiloille lähetetyn *Kansallisten kotieläintukien bakoohjeen 2009* sivulta 12.. Huom! Tässä yhteydessä taulukoiden alaviite 3, joka liittyy LFA-lisäosaan, ei ole voimassa! Saatu eläinyksikkömäärä kerrotaan vielä tukialueittaisella eläinlajin muuntokertoimella (taulukko 1). Lihasioilla ja kalkkunoilla huomioidaan lisäksi taulukon 3 mukainen kiertonopeus (erää/vuosi).

Tukikelpoiseen sisäpinta-alaan ei lasketa mukaan sosi-aali-, toimisto- ja lastaustiloja, kone- ja pannuhuoneita, muita teknisiä tiloja, rehuvarastoja, rehunkäsittelytiloja, ulkoilualueita, muuhun kuin välittömästi eläinten tuotantoon tarvittavia tiloja eikä tilaa, jolla on kasvatettu tai joka on tarkoitettu sellaisten eläinlajien kasvattamiseen, jotka eivät olleet sika- ja siipikarjatalouden kansalliseen tukeen oikeutettuja tukivuonna 2007. Rakennus- ja ympäristölu-pien mukaiset enimmäiseläinrajoitteet vaikuttavat koro-tuksen määrään.

Hanhilla, ankoilla, teurastetuilla sorsilla ja teurastetuilla fasaaneilla sekä näiden emokasvatuksessa viitemäärän korotukseen oikeuttavana laskennallisena ey-määränä voi-daan käyttää hakijan esittämää luotettavana pidettävää arviota ey-määrästä, joka olisi jatkuvassa tuotannossa nor-maalialueella noudattaen ollut oikeutettu vuoden 2007 kansallisen kotieläintuen määräytymisperusteiden mukaiseen kansalliseen tukeen. Hakijan arvioima ey-määrä kerrotaan vielä tukialueittaisella eläinlajin muuntokertoimella (taulukko 1). Jos maaseutuelinkeinoviranomainen ei pidä hakijan esittämää selvitystä ey-määrästä luotettavana, kyseisen eläinryhmän viitemäärän korotus voidaan jättää kokonaan tai osittain vahvistamatta.

Jos viitemäärän korotuksen liittyvä laskennallinen ey-määrä on pienempi kuin rakennuksessa tukivuonna 2007 todella tuotettu ey-määrä, käytetään viitemäärän muodostamiseen todellista ey-määrää.

1.4 Viitemäärän korotuksen rajoituksia

- Laskennallisen ey-määrän perusteeksi hyväksyttävien tuotantotilojen ja niiden mitoituksen tulee täyttää kul-lekin eläinlajille säädetyt vähimmäispinta-ala ja tilo- jen varustelutasoa koskevat säännökset.
- Viitemäärää voidaan korottaa enintään sillä enimmäis-eläinmäärällä, joka vastaa rakennuslupa-an sisältyneiden rakennussuunnitelmien mahdollistamaa eläinmäärää.
- Viitemäärän korottamisen jälkeinen enimmäiseläin-määrä ei saa ylittää ympäristöluvan sallimaa määrää.

- Jos hakijalle on määrätty viranomaiskielto, esim. eläin-tenpitokielto, joka rajoittaa tilalla pidettävää enimmäis-eläinmäärää, korotus voidaan myöntää enintään tähän määrään.
- Kalkkunoiden ja lihasikojen enimmäiseläinmäärää las-kettaessa otetaan huomioon kiertonopeus (ks. taulu-kosta 3).

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen pyytää ennen viitemäärän vahvistamista TE-keskukselta lausunnon vii-temäärän poikkeuksista, jotka koskevat valvonnassa todet-tua eläinmäärää (kohta 1.2.1) ja viitemäärän korotuksia (kohta 1.2.5).

1.5 Viitemäärän ominaisuudet

Viitemäärä ei ole yleisesti siirto- tai vaihdantakelpoinen, mutta viitemäärä voidaan

- a) **siirtää** sukupolvenvaihdoksessa tai koko tilan hallin-nan siirrossa uudelle hakijalle. AB-tukialueilla sijait-sevan tilan viitemäärä voidaan siirtää myös C-tukialu-eella sijaitsevan maatilan haltijalle ja päinvastoin, kun kyseessä on perustellut siirrot eikä tarkoituksena ole tukiehtojen kiertäminen. Viitemäärän mukainen tuo-tannosta irrotetun tuen ja rakennemuutoskorvauksen määrä on sen tukialueen mukainen, jolla uuden hakijan talouskeskus sijaitsee.

Tilan uuden haltijan on toimitettava koko tilan hal-lintaoikeuden siirrosta kunnan maaseutuelinkeinovi-ranomaiselle Maaseutuviraston lomake nro 156 sekä kopiot kauppakirjasta, vuokrasopimuksesta ja muista vastaavista selvityksistä.

Koko tilan hallintaoikeuden siirron yhteydessä tilan omistajalla on kuitenkin oikeus jättää hallinnan siirron ulkopuolelle talouskeskusalue, jolla asuinrakennukset sijaitsevat, sekä omassa taloudessaan tarvittavien puutarhatuotteiden viljelemistä tai asuinrakennuksen rakentamista varten peltoalue, joka saa olla enintään 10 % siirron kohteena olevasta peltoalasta, ei kuitenkaan suurempi kuin yksi hehtaari.

Jos koko tilan hallinnansiirto perustuu vuokrasopimukseen, viitemäärä voidaan siirtää ainoastaan, jos vuokranantajalle ei ole vuokrasopimuksella jätetty hallintaan muuta kuin edellä mainitut rakennukset ja peltoalue. Vuokrasopimuksen kestoajan on lisäksi oltava vähintään 5 kalenterivuotta vuokrasopimuksen alkamisesta lukien.

- b) **yhdistää** sukupolvenvaihdoksessa tai koko tilan hallinnan siirrossa. AB-tukialueilla sijaitsevan tilan viitemäärä voidaan yhdistää myös C-tukialueella sijaitsevalle tilalle myönnetyn viitemäärän kanssa ja päinvastoin. Viitemäärän mukainen tuotannosta irrotetun tuen ja rakennemuutoskorvauksen määrä on sen tukialueen mukainen, jolla tilan uusi, yhteinen talouskeskus sijaitsee.

Jos kaksi tilaa yhdistyy yhdeksi uudeksi tilaksi, tilan uusi haltija voi hakea uuden tilan yhteisen viitemäärän vahvistamista. Viitemäärä lakkautetaan tilalta, jonka toiminta yhdistymistilanteessa päättyy. Huomioikaa C-alueella tuotannosta irrotetun tuen maksamiseen liittyvät ey-rajotukset (ks. taulukko 2).

Hallintaoikeuden siirto ennen viitemäärän vahvistamista

Jos tilojen yhdistymistilanteessa koko tilan hallintaoikeuden siirto tapahtuu ennen viitemäärän vahvistamista ja tilan entinen ja uusi haltija hakevat vahvistettavaksi viitemäärää, hakemukset yhdistetään ja niitä käsitellään yhtenä hakemuksena. Viitemäärä vahvistetaan silloin tilan uudelle haltijalle.

- c) **jakaa** sukupolvenvaihdoksessa, jos kukin saaja täyttää tuen saamisen edellytykset.

Jos tila on sukupolvenvaihdoksen yhteydessä jaettu ennen viitemäärän vahvistamista tai viitemäärän vahvistamisen jälkeen kahdeksi tai useammaksi tilaksi, uusien tilojen haltijat voivat hakea viitemäärän vahvis-

tamista jaetuille tiloille hakijoiden sopimin osuuksin tai sopimuksen puuttuessa jatkajien lukumäärien mukaisin tasaosuuksin.

Uuden tilan haltijan osalta viitemäärän määräytymisessä laskettava uuden tilan hallinnassa oleva eläinmäärä otetaan kyseisen hakijan tuen määräytymisperusteena huomioon hallinnonsiirtopäivästä alkaen.

- d) **lakkauttaa**, kun tuotannosta irrotetun tuen edellytykset eivät ole täyttyneet kahtena peräkkäisenä vuotena, ellei kyseessä ole ylivoimainen este.
- e) Viitemäärällä ei voi käydä kauppaa, kuten esim. maitokiintiöillä.

Viitemäärän ominaisuuksia

- Viitemäärä voidaan siirtää, yhdistää, jakaa, alentaa, peruuttaa ja lakkauttaa.
- Viitemäärällä ei voi käydä kauppaa.

1.6 Täyttöohjeet viitemäärän lomakkeeseen ja tarvittavat liitteet

Viitemäärän hakulomakkeelle on esitätetty maataloushallinnon ehdotus tilan sika- ja siipikarjatalouden viitemääräksi. Viitemäärä-ehdotus perustuu tilan siihen sikojen ja siipikarjan ey-määrään, josta tilalle on maksettu kansallista kotieläintukea vuonna 2007. Viitemäärässä on huomioitu eläin- ja tukialuekohtainen muuntokerroin. Viitemäärän lomake on palautettava kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle myös siinä tapauksessa, että hakija hyväksyy ehdotetun viitemäärän.

Jos hakija on aloittanut sika- ja siipikarjatalouden harjoittamisen vuonna 2008, on viitemäärän lomakkeelle esitätetty viitemääräksi 0.

Jos hakija haluaa korotusta ehdotettuun viitemäärään, on hakijan rastitettava kohta/kohdat, joiden perusteella muutosta haetaan. Lomakkeelle on merkitty kaikki ne seitsemän eri syytä, joiden perusteella muutosta voidaan vaatia. Viitemäärän lomakkeen liitteeksi hakijan on toimitettava seuraavat asiakirjakopiot.

Liitteet viitemäärän hakemuslomakkeen syykohtiin:

1. Liitteitä ei tarvita. Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisella on käytössään TE-keskuksen valvontapöytäkirjat.
2. Liitteitä ei tarvita. Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisella on tiedossaan myöhästymiseen liittyvät tiedot.
3. • Tuotantorakennuksen peruskorjauksesta, tuotantokierrosta ja tuotantotapamuutoksesta hakijan vapaa-muotoinen kirjallinen selvitys sekä muita asiaan liittyviä asiakirjakopioita, esim. kuiteista, teurastamoasiakirjoista ja rakennuspiirustuksista.
 - Jos hakija vaatii viitemäärän muodostamista sairaudesta johtuneen työkyvyttömyyden perusteella, hakemukseen tulee liittää lääkärin antama todistus tai muu luotettava selvitys työkyvyttömyydestä ja sen kestosta.
 - Jos hakija vaatii viitemäärän vahvistamista eläntaudin perusteella, hakemukseen tulee liittää eläinlääkärin antama todistus todetusta eläntaudista ja sen kestosta.
4. Sukupolvenvaihdostilanteissa ja koko tilan hallinnan siirtotapauksissa on hakijan toimitettava kopio kaupakirjasta tai vuokrasopimuksesta sekä Mavin hallinnansiirto-lomake nro 156.
5. Rakennusinvestoinnin perusteella haettavan viitemäärän korotuksen yhteydessä hakijan on toimitettava
 - kunnan rakennusvalvontaviranomaisen laatiman katselmuspöytäkirjan kopio. Niiden C-alueen rakennusinvestointikohteiden, joiden käyttöönhyväksyntä tapahtuu vasta lokakuun 2009 lopulla, katselmuspöytäkirjakopio on toimitettava kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle viimeistään pe 6.11.2009.
 - Tämän lisäksi hakijan on toimitettava kopiot rakennus- ja ympäristöluvista (joista käy ilmi luvan vireilesaattamispäivämäärä sekä enimmäiseläinrajoitteet) sekä
 - kopio rakennuspiirustuksista, joista käy selville rakennuksen (sisä)mitat ja rakennuksen osat, joita

ei sisällytetä viitemäärän mukaiseen sisäpinta-alaan (ks. ohjeen kohta 1.3).

6. Tuotantorakennuksen osto- tai vuokraustapauksesta on hakijan toimitettava kopio kaupakirjasta tai vuokrasopimuksesta sekä kopio rakennuspiirustuksista, joista käy selville rakennuksen (sisä)mitat ja rakennuksen osat, joita ei sisällytetä viitemäärän mukaiseen sisäpinta-alaan (ks. ohjeen kohta 1.3). Jos rakennuksen pohjapiirustuksia ei ole käytettävissä, tukikelpoinen pinta-ala on selvittävä paikanpäällä tehtävällä mitaustoitoksella. Sen suorittaa TE-keskuksen rakennusalan asiantuntija. Tämän lisäksi hakijan on tarvittaessa toimitettava kopiot rakennus- ja ympäristöluvista (joista käy ilmi luvan enimmäiseläinrajoitteet).
7. Hallintaan palautuneen tuotantorakennuksen vuokrasopimuskopio sekä kopio rakennuspiirustuksista, joista käy selville rakennuksen (sisä)mitat ja rakennuksen osat, joita ei sisällytetä viitemäärän mukaiseen sisäpinta-alaan (ks. ohjeen kohta 1.3). Jos rakennuksen pohjapiirustuksia ei ole käytettävissä, tukikelpoinen pinta-ala on selvittävä paikanpäällä tehtävällä mitaustoitoksella. Sen suorittaa TE-keskuksen rakennusalan asiantuntija. Tämän lisäksi hakijan on tarvittaessa toimitettava kopiot rakennus- ja ympäristöluvista (joista käy ilmi luvan enimmäiseläinrajoitteet).

Syykohdat 5-7: Laskennallisen ey-määrän perusteeksi hyväksyttävien tuotantotilojen ja niiden mitoituksen tulee täyttää kullekin eläinlajille säädetyt vähimmäispinta-ala ja tilojen varustelutasoa koskevat säännökset. Hakijan on tarvittaessa esitettävä selvitys näiden säännösten asettamien vaatimusten täyttymisestä.

Syykohdat 5-7: Hanhilla, ankoilla, teurastetuilla sorsilla ja teurastetuilla fasaaneilla viitemäärän korotusperusteena voidaan käyttää hakijan esittämää luotettavana pidettävää arviota ey-määrästä, joka vuoden 2007 kansallisen kotieläintuen määräytymisperusteiden mukaan olisi jatkuvassa tuotannossa normaalia tuotantotapaa noudattaen ollut oikeutettu kansalliseen tukeen. Arvion liitteeksi tarvittavia kopioita esim. kuiteista, tuotantosopimuksista ja rakennuspiirustuksista. Ks. myös kohta 1.3.

2. Sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotettu tuki

2.1 Edellytyksenä riittävä eläintiheys

Sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotetun tuen myöntäminen edellyttää, että

- 1) **tilalla harjoitetaan kotieläintaloutta** tukivuonna luonnonhaittakorvauksen viimeiseen hakupäivään saakka mainittu päivä mukaan lukien (ellei kyseessä ole LFA:n kansallisessa lisäosassa hyväksyttävästä lyhytaikaisesta tuotantotauosta). Tänä vuonna se oli 30.4.2009.

JA

- 2) kotieläintilan **eläintiheys** on vähintään 0,4 eläinyksikköä (ey) yhtä LFA-tukikelpoista peltohehtaaria kohden *tai vaihtoehtoisesti* tilalla on oltava vähintään 10 ey koko LFA-lisäosasi-
touskauden ajan (ellei kyseessä ole LFA:n lisäosassa hyväksyttävästä lyhytaikaisesta tuotantotauosta) ja tällöin tilan eläintiheyden on oltava vähintään 0,2 ey / 1 LFA-tukikelpoinen peltohehtaari.

Jos eläintiheys on jäämässä alle 0,4 ey/LFA-ha, niin silloin on heti ryhdyttävä toteuttamaan eläintiheysvaatimusta ”10 ey + 0,2 ey / LFA-ha”.

Esim. Jos kotieläintilan hallintaan on tullut keväällä 2009 uutta LFA-tukikelpoista peltoa, niin tilan eläintiheys voi tällöin laskea alle 0,4 ey/LFA-ha. Tällöin tilan on välittömästi, kuitenkin viimeistään 15.6.2009 alkaen pitänyt noudattaa ”0,2 ey/LFA-ha ja 10 ey”-eläintiheyttä tai tila muuttuu LFA-lisäosassa kasvinviljelytilaksi. Jos eläintiheys laskee uuden pellon takia alle 0,2 ey/LFA-ha, tila muuttuu heti LFA-lisäosassa kasvinviljelytilaksi. (Ks. Hakuoppaan 2009 luku 6.3 sekä LFA-lisäosan sitomusehdot.)

Eläintiheysvaatimukset ovat siis samat kuin LFA:n kansallisessa lisäosassa ja AB-alueilla maksettavassa kotieläintilan hehtaaritueissa. Eläintiheyden määrittämiseen käytetään tukivuotta edeltävän vuoden eläinyksikkömäärää ja tukivuoden LFA-tukikelpoista peltoalaa. Eli tukivuonna 2009 käytetään tilan vuoden 2008 eläinyksikkömäärää ja hakijan hallinnassa 15.6.2009 olevaa LFA-tukikelpoista peltoalaa. Eläintiheyttä laskettaessa huomioidaan kaikki tilan eläimet, joille on kansallisessa kotieläintuessa määritetty ey-kertoimet (löytyvät Hakuoppaan 2009 sivulta 96). Esimerkiksi lihasikatilalla kasvatettavat hevoset ja uuhet lasketaan mukaan eläintiheyteen. Nautojen ey-määrä on nautarekisterin mukainen tukivuotta edeltävän vuoden vähintään 6 kk ikäisten eläinten määrän vuosikeskiarvo. Muiden eläinten ey-määrä on tukivuotta edeltävän vuoden ey-määrä laskettuna samoin perustein kuin LFA:n kansallisessa lisäosassa. Myös ne tilan eläimet, joista ei ole haettu tukea otetaan huomioon eläintiheyden laskennassa. Hakijan on pystyttävä osoittamaan näiden eläinten määrä, joista ei ole haettu tukea, esim. kirjanpidon avulla. Koska mm. vasikoille, porsaille ja karitsoille ei ole ey-kerrointa määritetty, ei niiden määrää huomioida eläintiheyden laskennassa. Viljelijän vaatimuksesta voidaan käyttää valvonnassa todettua eläinmäärää.

Mistä tuottaja saa tietoa edellisen tukivuoden ey-määrästään?

- edellisen tukivuoden kansallisten kotieläintukien maksatuspäätöksestä
- edellisen tukivuoden kansallisten kotieläintukien valvontapöytäkirjasta (jos tuottaja haluaa käyttää valvonnassa todettua eläinmäärää)
- tiedustelemalla kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselta
- hakijan omasta eläinmäärien kirjanpidosta

Tuotannosta irrotetun tuen maksamiseksi tilalta ei kuitenkaan vaadita LFA:han tai LFA-lisäosaan sitoutumista, mutta edellä mainitut eläintiheyskriteerit on täytettävä. Jos hakijan ei ole mahdollista antaa LFA:n 5-vuotista sitoumusta, käytetään eläintiheyttä laskettaessa hakijan hallinnassa tukivuonna kasvukauden ajan olevaa peltoalaa. Tällöin peltoalaan lasketaan mukaan myös mm. käytössä oleva luonnonniitty- ja laidun sekä avoin hakamaa ja viljelykäytössä oleva raivioala. Tila, jolla ei ole LFA-sitoumusta ja joka noudattaa vähintään 0,2 ey/ha -eläintiheysvaatimusta, on tilalla oltava vähintään 10 ey edellisen tukivuoden eläinmäärän laskenta-ajanjakson ajan sekä on harjoitettava kotieläintaloutta tukivuonna vähintään luonnonhaittakorvauksen viimeiseen hakupäivään saakka mainittu päivä mukaan lukien ellei kyseessä ole LFA:n

kansallisessa lisäosassa hyväksyttävästä lyhytaikaisesta tuotantotauosta. Katso myös kohta 4.4.

2.1.1 Eläintiheys ja hyväksyttävät tuotantotauot

Jos tilalla noudatetaan ”*vähintään 0,4 ey/LFA-tukikelpoinen ha*” –eläintiheysvaatimusta, niin sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotetussa tuessa **tuotantotauon pituudella ja/tai syyllä ei ole väliä**. Tuotantotauko on voinut olla myös 30.4.2009, jos tukivuoden tuotanto on jatkunut tauon jälkeen. Jos sika- ja siipikarjatalous ei jatkunut 30.4.2009 jälkeen, on tilalla pitänyt olla 30.4.2009 jonkin verran eläimiä. Eläintiheysvaatimuksen ei kuitenkaan tarvinnut täytyä tuona päivänä.

Jos tilalla noudatetaan ”*vähintään 0,2 ey/LFA-ha + 10 ey*” –eläintiheysvaatimusta, niin sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotetussa tuessa tuotantoon liittyvät **tuotantotauot** (esim. sikaerien vaihdot) **voivat olla vain lyhytaikaisia**. Lyhyen tuotantotauon pituuden hyväksymisen voi tuottaja tarvittaessa varmistaa alueensa TE-keskuksesta. Tuotannon kannattavuusongelmat eivät ole hyväksyttäviä syitä tuotantotauoille tässä eläintiheysvaihtoehdossa. Sen sijaan tautisaneeraus tai tuotantoeläinten saantiongelmat salmonellan vuoksi on hyväksyttävä syy tuotantotauon pidentämiseen. Muut saantiongelmat eivät ole hyväksyttäviä syitä. Tuotantotauko on voinut olla myös 30.4.2009, jos tukivuoden tuotanto on jatkunut tämän jälkeen.

Tuotannosta irrotetussa tuessa eläintiheyden määrittämiseen käytetään tukivuoden peltoalaa seuraavasti:	
Kun hakijalla:	eläintiheyden laskennassa peltoalana:
on LFA-sitoumus + LFA-lisäosasisitoumus kasvinviljelytilana	käytetään tukivuoden LFA-tukikelpoista peltoalaa
on LFA-sitoumus + LFA-lisäosasisitoumus kotieläintilana	
on LFA-sitoumus, mutta ei LFA-lisäosasisitoumusta	
ei ole LFA-sitoumusta, eikä LFA-lisäosasisitoumusta	käytetään hakijan hallinnassa tukivuonna kasvukauden ajan olevaa koko peltoalaa Huom. Peltoalaan lasketaan mukaan myös käytössä oleva luonnonniitty- ja laidun sekä avoin hakamaa ja viljelykäytössä olevat raiviot.

2.1.2. Yhteisömuotoisen yrityksen eläimet

Yhteisömuotoisen yrityksen eläimet voidaan hakijan vaatimuksesta ottaa huomioon maatilan ey-määrää laskettaessa, jos yritys ei ole hakenut tuotannosta irrotettua tukea tai rakennemuutoskorvausta ja jos määräysvalta on avoimessa yhtiössä tai kommandiittiyhtiössä yhtiösopimuksen mukaisesti tai osakeyhtiössä yhdellä tai useammalla sellaisella yhtiömiehellä/osakkaalla, joka on hakenut tuotannosta irrotettua tukea ja täyttää tuen myöntämisen muut edellytykset.

Määräysvallalla osakeyhtiössä tarkoitetaan osakeomistusosuutta, joka viljelijän tai yhdessä hänen perheyrittäjänsä jäsenten kanssa tuottaa suoraan yli puolet yhtiön kaikkien osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä.

Määräysvaltaa koskevan edellytyksen on täyttyvä viimeistään tukivuotta edeltävänä vuonna luonnonhaittakorvauksen viimeisestä hakupäivästä alkaen. Määräysvallan muutoksesta on ilmoitettava kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle viipymättä, jos määräysvaltaa koskeva edellytys ei enää täyty. Määräysvaltaa koskevan muutoksen jälkeen kertyviä eläinyksiköitä ei oteta huomioon tilan eläinmäärää laskettaessa. Yhteisömuotoisen yrityksen eläimet voidaan lukea hyväksi vain yhdelle tilalle, joka on kokonaan perheyrittäjänsä jäsenten hallinnassa koko tukivuoden aikana.

Kohdan 2.1.2 ehdot ovat vastaavat kuin LFA:n kansallisessa lisäosassa.

Tuotannosta irrotetun tuen maksamisen edellytykset tiivistetysti:

- 1) Hakijalle on vahvistettu viitemäärä.
- 2) Hakijan tilan eläintiheys on riittävä ja kotieläintaloutta on tukivuonna 2009 harjoitettu 30.4.2009 saakka (ks. kohta 2.1).
- 3) Hakija täyttää kansallisen kotieläintuen yleiset edellytykset (ks. luku 4):
 - a. on toimittanut tarvittavat lomakkeet kuntaan (ks. kohta 4.1)
 - b. ikä ja myel-vanhuuseläke
 - c. kotieläintaloutta harjoitetaan tavanomaisen tuotantotavan mukaisesti ja eläinten hyvinvoinnista huolehditaan eläinsuojelusäännösten mukaisesti
 - d. eläinmääristä ja määrissä tapahtuneista muutoksista pidetään kirjaa ja eläinrekisterit pidetään ajan tasalla.
 - e. tuottaja on rekisteröitynyt sikojen osalta sika-rekisteriin ja munintakanojen osalta munintakanalan pitäjäksi
 - f. 3 ha pellon hallinta

2.2 Tuen maksaminen ja tukitasot

Viitemäärän haun jälkeen kunnan maaseutuelinkeinöviranomaisen vahvistaa viitemäärän. Viitemäärän vahvistamispäätös lähetetään hakijalle lokakuussa 2009.

Sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotettu tuki maksetaan kahdessa erässä. Ennako maksettiin huhtikuun 2009 lopulla ja loppumaksu maksetaan joulukuussa 2009. Tuotannosta irrotetun tuen ennakkoa on voinut hakea kansallisten kotieläintukien ennakonhakulomakkeella nro 139 maaliskuussa 2009. Tuen ennakon määrä oli 60 % kansallisen kotieläintuen määrästä, joka on tilalle maksettu sioista ja siipikarjasta vuonna 2007.

Sika- ja siipikarjatalouden kansalliselle tuelle (tuotannosta irrotettu tuki + rakennemuutoskorvaus) on asetettu tuen enimmäismäärä (milj. euroa). AB-tukialueilla tuen enimmäismäärä vuonna 2009 on yhteensä 37,87 miljoonaa euroa ja C-alueella 33,72 miljoonaa euroa.

Sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotettua tukea ja rakennemuutoskorvausta voidaan tukialueella C myöntää keskimäärin enintään 266 euroa viitemäärän eläinyksiköltä. Jos hyväksyttävien hakemusten perusteella laskettu

sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotetun tuen ja rakennemuutoskorvauksen yksikkötuen määrä (266 €/ey) tai 33,72 miljoonan euron enimmäismäärä ylittyy, taulukossa 2 olevia yksikkötukia alennetaan.

Taulukko 2. Sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotettua tuki on porrastettu seuraavasti tukialueen ja ey-rajoitteen mukaisesti:

Tukialue	Viitemäärän mukaiset eläinyksiköt	euroa enintään viitemäärän yhdelle eläinyksikölle
A ja B	kaikille tilan viitemäärän eläinyksiköille	150 €
C1	0,01–146 eläinyksiköille	276 €
	146,00 yksikköä ylittävälle osalle	205 €
C2	0,01–170 eläinyksiköille	241 €
	170,00 yksikköä ylittävälle osalle	176 €
C2p	0,01–200 eläinyksiköille	295 €
	200,00 yksikköä ylittävälle eläinyksiköille	150 €
C3 ja C4	0,01–200 eläinyksiköille	304 €
	200,00 yksikköä ylittävälle eläinyksiköille	150 €

Tuotannosta irrotetun tuen määrä euroina yhteensä

(Tilalle tukivuodelta 2007 (tai 2006) maksettujen sikojen ja siipikarjan ey:t + mahdollinen korotuksen laskennallinen ey-määrä) x viitemäärän muuntokerroin = Tilan viitemäärä (ey)	X	Tukialueittainen tukitaso (€/viitemäärän ey) vuonna 2009 taulukosta 2	=	Tilalle maksettavan tuotannosta irrotetun tuen määrä (€) yhteensä
---	---	---	---	---

Esimerkki tuotannosta irrotetun tuen määrästä

Tukialueella C2 sijaitsevalle tilalle maksettiin vuonna 2007 kansallista kotieläintukea 500 teurastetusta lihasiasta eli 32,69 eläinyksiköstä. (Kun 13 teurastettua lihasikaa on 1 ey ja vuonna 2007 C2-alueen sikojen tukiyksikkökerroin oli 0,85, niin maksettava ey-määrä on 500 kpl / 13 kpl/ey x 0,85 = 32,69 ey.) C2-alueen viitemäärän muuntokerroin on 1. Tilalle vahvistettava viitemäärä on täten 32,69 ey x 1 = 32,69 ey. Koska tilan viitemäärän ey-määrä ei ylitä C2-alueen 170 ey-rajoitetta, voidaan tuki maksaa täysimääräisenä. Tuki on 32,69 ey x 241 €/viitemäärän ey = 7878,29 €.

3. Sika- ja siipikarjatalouden rakennemuutoskorvaus

3.1 Yleistä

Koko maassa otetaan vuonna 2009 käyttöön sika- ja siipikarjatalouden rakennemuutoskorvaus. Sika- ja siipikarjatalouden 2-vuotinen rakennemuutoskorvaus soveltuu parhaiten sika- ja siipikarjatuotantonsa juuri lopettaneille tai sitä harkitseville tiloille. Korvausta maksetaan vaikka tila ei tukivuonna täyttäisikään enää kotieläintilan määritelmää. Korvauksen saantiin ei liity kotieläintuotannon jatkamiseen tai lopettamiseen liittyviä ehtoja, mutta kahden korvausvuoden jälkeen tilan viitemäärän voimassaolo lakkaa.

Rakennemuutoskorvaus maksetaan tilakohtaisen viitemäärän perusteella, kuten tuotannosta irrotettu tuki. Rakennemuutoskorvauksen viitemäärässä ei kuitenkaan oteta huomioon kaikkia niitä viitemäärän korotusperusteita, jotka ovat tuotannosta irrotetun tuen viitemäärän muodostuksessa mahdollista käyttää.

Korvausta on mahdollista hakea tänä vuonna 14.8.2009 mennessä kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselta Maaseutuviraston lomakkeella numero 439. Tällöin hakijalle voidaan myöntää rakennemuutoskorvaus vuosina 2009 ja 2010.

Rakennemuutoskorvauksen saajaksi voi hakeutua myös vuonna 2010. Tällöin hakijalle voidaan myöntää rakennemuutoskorvaus vuosina 2010 ja 2011. Rakennemuutoskorvauksen ensi vuoden hakuaikaa ei ole vielä päätetty. Vuonna 2011 tai sen jälkeen rakennemuutoskorvausta ei ole enää mahdollista hakea.

3.2 Korvauksen saamisen edellytykset

Korvaus myönnetään maataloutta harjoittavalle hakijalle, jolle vahvistetaan sika- ja siipikarjatalouden viitemäärä.

Rakennemuutoskorvauksen viitemäärää vahvistettaessa on huomioitava se, että korvauksen viitemäärää muodostettaessa huomioidaan hakijalle tukivuonna 2007 maksetun sikojen ja siipikarjan kansallisen kotieläintuen ey-määrän lisäksi hakijan vaatimuksesta vain:

- vuoden 2007 tuotantoon kohdistuneessa valvonnassa todettu todellinen eläinmäärä ja
- hakijalle sukupolvenvaihdoksen tai koko tilan hallinnan siirron kautta hallintaan siirtyneen maatilan sikojen ja siipikarjan kansallisen kotieläintuen vuoden 2007 maksettu ey-määrä.

Ohjeen kohtien 1.2.2, 1.2.3 ja 1.2.5 mukaisia korotuksia ei siis oteta huomioon rakennemuutoskorvauksen viitemäärässä. Viitemäärän hausta kerrotaan tarkemmin ohjeen kohdassa 1.

Rakennemuutoskorvaus myönnetään myös sellaiselle tilalle, jolla eläintenpito on lopetettu jo vuoden 2007 aikana. Korvauksen myöntäminen kuitenkin edellyttää, että tilalle on maksettu tukivuodelta 2007 sikojen tai siipikarjan kansallista kotieläintukea, jonka perusteella tilalle vahvistetaan viitemäärä.

Rakennemuutoskorvauksen maksaminen edellyttää, että tilalla harjoitetaan edelleen maataloutta vaikka sika- ja

siipikarjatuotannosta olisi jo luovuttu. Rakennemuutoskorvauksen saaminen ei kuitenkaan edellytä luopumaan eläintuotannosta, mutta hakiessaan korvausta hakija sitoutuu luopumaan pysyvästi hänelle vahvistettavasta viitemäärästä. Viitemäärästä luopuminen tarkoittaa sitä, että tilan sika- ja siipikarjatuotannolle ei jatkossa makseta enää kansallisia kotieläintukia vaan tuotanto on markkinaehtoista. Jos hakija lopettaa tukivuonna maatalouden harjoittamisen Melan luopumistuen ehtojen (laki 612/2006) mukaisesti, ei korvausta myönnetä.

Maatalouden harjoittamista on rakennemuutoskorvauksen yhteydessä:

a) maatalous-, puutarha- ja energiakasvien viljely, kesannointi, viljelemättömän pellon säilyttäminen hoidettuna tai kotieläintalouden harjoittaminen (myös hevos-, poro- ja mehiläistalous)

TAI

b) hakijalla on hallinnassaan tukivuonna 30.9. asti vähintään 3 ha viljelykseen soveltuvaa peltoa tai vähintään 0,5 ha puutarhakasvien viljelyalaa, joka on ilmoitettu tukivuoden tukihakemuksen perus- ja kasvulohkolomakkeilla 102A ja 102B. *Viljelykseen soveltuvan pellon tarkempi määritelmä löytyy päätukihaun Hakuoppaan 2009 kohdasta 2.7.2.*

Rakennemuutoskorvauksen saaminen edellyttää, että korvauksen hakija täyttää kansallisen tuen ikää koskevan ehdon eli hakija on pääsääntöisesti 18–68-vuotias. Rakennemuutoskorvausta saava hakija ja hänen puolisonsa eivät saa olla myel-vanhuuseläkkeellä. Työkyvyttömyyseläke sen sijaan ei estä korvauksen maksamista. Tarkempaa tietoa ikäedellytyksestä ja myel-eläkkeestä saa tämän oppaan kohdasta 4.2 ja päätukihaun *Hakuoppaan 2009* sivuilta 16–17.

Jos hakijalle siirtyy koko tilan hallinto-oikeuden siirtona viitemäärä rakennemuutoskorvauksen myöntämisen jälkeen, viitemääriä ei yhdistetä. Rakennemuutoskorvauksen maksamisen edellytykset ratkaistaan erikseen kunakin tukivuonna.

3.3 Korvauksen määrä

Korvausta maksetaan kahden tukivuoden ajan tilakohtaisen viitemäärän mukaisesti. Tilakohtainen korvaus voi olla enintään 20 000 euroa/tila/vuosi.

Korvauksen määrä

Tukialue	AB	C1	C2	C2p	C3-C4
€/korvauksen viitemäärän ey	150 €	276 €	241 €	295 €	304 €

Jos siis hakee rakennemuutoskorvausta tänä vuonna viimeistään 14.8.2009, voidaan korvausta maksaa vuosilta 2009 ja 2010. Vuonna 2009 korvauksesta ei makseta ennakkoa vaan koko korvaus maksetaan yhdellä kerralla. Jos hakee korvausta vasta vuonna 2010, voidaan korvausta maksaa vuosina 2010 ja 2011.

Jos hakija on hakenut 20.3.2009 mennessä Maaseutuviraston lomakkeella nro 139 sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotetun tuen ennakkoa, ja sama hakija hakee syksyn 2009 haussa tuotannosta irrotetun tuen sijaan rakennemuutoskorvausta, ei tuotannosta irrotetun tuen ennakkoa peritä takaisin vaan maataloushallinto katsoo tuotannosta irrotetun tuen ennakon rakennemuutoskorvauksen ennakoksi. Katso myös kohta 2.2.

3.4 Korvaus ja spv

Jos rakennemuutoskorvauksen hakua suunnittelevalla tilalla aiotaan tehdä sukupolvenvaihdos vuonna 2009 tai 2010, kannattaa jatkajan hakea korvausta. Jos luopuja on hakenut korvausta ja sukupolvenvaihdos tapahtuu ennen toisen korvausvuoden maksua, ei toisen korvausvuoden maksua suoriteta. Tämä johtuu siitä, että entinen haltija ei todennäköisesti täytä enää maatalouden harjoittamisvaatimusta eikä jatkajalle kansallisen tukilain mukaan voida siirtää korvaukseen oikeuttavaa viitemäärää sen jälkeen, kun hakijalle on korvaus myönnetty. Tuotannosta irrotetun tuen viitemäärä sen sijaan voidaan siirtää sukupolvenvaihdoksessa.

Jos sukupolvenvaihdos tapahtuu ennen kuin rakennemuutoskorvausta on miltään osin maksettu, rakennemuutoskorvaus voidaan vahvistaa ja myöntää tilan uudelle haltijalle.

3.5 Eläintuotannon lopettamisen vaikutukset muihin tukiin

Huomioikaa, että sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotettu tuki ja rakennemuutoskorvaus ovat vaihtoehtoisia; molempia ei voida maksaa samana tukivuonna samalle hakijalle.

Jos tilalla aiotaan lopettaa eläintenpito tulevaisuudessa, kannattaa lopettamisajankohtaa harkitessa huomioida myös ympäristötuen ja luonnonhaittakorvauksen kansallisen lisäosan maksatus. Tilalle voidaan maksaa LFA-lisäosan kotieläintilan korotus, jos tila harjoittaa kotieläintaloutta päätukihaun viimeiseen päivään saakka, joka oli tänä vuonna 30.4.2009. Ympäristötuki maksetaan kotieläintilan mukaisesti, jos tila on alkusyksystä (arviolta syyskuussa) tehtävän ympäristötuen ennakon maksatuskeräilyn aikaan vielä kotieläintila. Ellei ole, maksetaan ympäristötuki tukivuonna kasvinviljelytilan mukaisena.

Kenelle rakennemuutoskorvaus myönnetään ?

Korvaus myönnetään hakijalle, joka täyttää seuraavat ehdot:

- 1) Hakijalle on vahvistettu viitemäärä.
- 2) Hakija sitoutuu luopumaan pysyvästi hänelle vahvistettavasta viitemäärästä.
- 3) Hakija harjoittaa maataloutta (ks. ohjeen kohta 3.2).
- 4) Hakija ei saa Melan (lain 612/2006 mukaista) luopumistukea.
- 5) Hakija täyttää kansallisen tuen yleiset edellytykset:
 - ikävaatimuksen
 - ei saa myel-eläkettä (ei myöskään puoliso)

4. Kansallisten kotieläintukien yleiset ehdot

Sika- ja siipikarjatalouden tuet (= tuotannosta irrotettu tuki ja rakennemuutoskorvaus) maksetaan hakijoille tilakohtaisesti vahvistetun viitemäärän mukaisesti tukialueilla A ja B Etelä-Suomen kansallisena tukena ja tukialueella C pohjoisena tukena sen mukaan, millä tukialueella tuen hakijan maatilalan talouskeskus sijaitsee. Kuntakohtaiset tukialueet ja saaristoalueet löytyvät *Täyttööppaan 2009* liitteestä 1.

Tukien saamista koskevista yleisistä edellytyksistä (mm. hakijan ja maatilalan tukikelpoisuudesta) on kerrottu myös päätukihaun *Hakuoppaan 2009* luvuissa 2 ja 3.

4.1 Tarvittavat lomakkeet

Viitemäärän hakulomake on toimitettava, kun haetaan tuotannosta irrotettua tukea (Lnro 440) tai rakennemuutoskorvausta (Lnro 439). Vaikka sika- ja siipikarjataloutta vuonna 2007 harjoittanut hakija ei hakisikaan vuonna 2009 tuotannosta irrotettua tukea tai rakennemuutoskorvausta (ovat vaihtoehtoisia tukia), on viitemäärän lomake toimitettava kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle viimeistään 14.8.2009, jos hakija haluaa, että viitemäärä hänelle vahvistetaan. Jos hakija ei halua viitemäärän vahvistamista, ei viitemäärän lomaketta tarvitse palauttaa. Tällöin on kuitenkin huomattava, että ilman vahvistettua viitemäärää hakijalle ei voida myöntää lainkaan tuotannosta irrotettua tukea tai rakennemuutoskorvausta.

Tuotannosta irrotetun tuen myöntäminen edellyttää, että hakija on toimittanut kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle pinta-alaperusteisten tukien päätukihaussa viimeistään 30.4.2009 seuraavat Maaseutuviraston vuoden 2009 lomakkeet: maatilalomake (Lnro 101A), tukihakemuksen peruslohkolomake (Lnro 102A), tukihakemuksen kasvulohkolomake (Lnro 102B) sekä tarvittaessa peruslohkojen muutoslomake (Lnro 102C). Maatilalan osalliset 2009 -lomake (Lnro 101D) oli palautettava vain, jos vuonna 2008 ilmoitettuihin tietoihin oli tullut muutoksia. Tarvittaessa hakijan on pitänyt palauttaa viimeistään 15.6.2009 lisäksi kylvöalojen muutosilmoituslomake (Lnro 117).

Sika- ja siipikarjatalouden rakennemuutoskorvausta haettaessa Ellei hakija ole toimittanut edellisessä kappaleessa mainittuja vuoden 2009 lomakkeita, on hakijan toimitettava kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen asettamaan määraikaan mennessä luotettava vapaamuotoinen, kirjallinen selvitys siitä, täyttääkö hakija ohjeen kohdassa 3.2 kerrotun maatalouden harjoittamisen vaatimuksen.

Tuen ennakko

Jos hakija on hakenut vuoden 2009 sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotetun tuen ennakkoa Maaseutuviraston lomakkeella numero 139 kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselta viimeistään 20.3.2009, on hakijan toimitettava Maaseutuviraston lomake numero 440 tuotannosta irrotetun tuen loppuosan myöntämiseksi. Jos hakija ei ole hakenut tuotannosta irrotetun tuen ennakkoa, koskee Maaseutuviraston lomake numero 440 tuotannosta irrotetun tuen koko tukea (ennakko ja lopullinen tuki). Katso myös kohta 3.3.

4.2 Hakija

Hakijan maatilalla on oltava maaseutuelinkeinoviranomaisen antama maaseutuelinkeinorekisterin tilatunnus (=tiltu). Jos tilatunnusta ei ole, hakijalle myönnetään sellainen ilman erillistä hakemusta.

4.2.1 Hakijan ikä ja myel

Kansallisia tukia voidaan maksaa tukivuonna 2009, jos hakija tai hänen puolisonsa on ollut 31.12.2008 vähintään 18-vuotias, mutta ei yli 68-vuotias, eivätkä hakija ja hänen puolisonsa saa maatalousyrittäjien eläkelainsäädännössä tarkoitettua vanhuuseläkettä (=myel). (Ks. myös päätukihaun *Hakuoppaan 2009* kohta 2.2.)

Ikäedellytykset eivät koske julkisoikeudellista yhteisöä, yhdistystä, säätiötä, koulutilaa eikä vankilatilaa.

4.2.2 Hakijana yhteisö tai usea henkilö yhdessä

Harjoitettaessa tuotantoa tai toimintaa useamman luonnollisen henkilön toimesta yhdessä tai yhteisömuodossa on **vähintään yhden** viljelijän, yhtiömiehen, jäsenen tai osakkaan **oltava ikäedellytykset** (ks. kohta 4.2.1) **täytävä luonnollinen henkilö, joka itse harjoittaa** maa- tai puutarhataloutta.

Maa- tai puutarhatalouden harjoittamisella tarkoitetaan tässä yhteydessä sitä, että henkilö osallistuu itse työtä tehden tuotannon tai toiminnan harjoittamiseen ja, että hänellä on verovastuu harjoitettavasta tuotannosta tai toiminnasta.

Poikkeusluvan hakeminen *maa- ja puutarhatalouden itse harjoittamisesta*, katso kohta 4.6.

4.3 Tavanomainen tuotantotapa ja eläinsuojelu

Kotieläintukien maksamisen edellytyksenä on, että tilalla harjoitetaan kotieläintaloutta kullekin tuen perusteena olevalle eläinlajille tavanomaisen tuotantotavan mukaan. Tavanomaisesta tuotantotavasta kerrotaan tarkemmin *Kansallisten tukien hakuohjeessa 2009* (kohta 5.1) ja sekä päätukihaun *Hakuoppaan 2009* kohdassa 9.3.3.

Eläinten hyvinvoinnista on huolehdittava eläinsuojelusäännösten mukaisesti. Jos tilavalvonnan yhteydessä havaitaan, että eläimiä hoidetaan tai kohdellaan eläinsuojelulain (247/1996 muutoksineen) taikka sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti, havainnosta ilmoitetaan välittömästi kunnan eläinlääkärille, terveystarkastajalle tai poliisille. Eläinsuojelusäädösten huomioimisesta kansallisten ja EU:n rahoittamien tukien maksussa kerrotaan tarkemmin päätukihaun *Hakuoppaan 2009* kohdassa 13.6.

4.4 Eläimistä pidettävä kirjanpito ja rekisteröityminen

Kirjanpito

Tuen hakijoiden on pidettävä ajan tasalla olevaa kirjaa (eläinluetteloa) tilan eläinmääristä, eläinmäärissä tapahtuneista lisäyksistä (syntymät, ostot) ja vähennyksistä (eloon myynnit, teuraaksi myynnit, kuolemat) sekä pidettävä eläinrekisterien tiedot ajan tasalla. Näin sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotetun tuen eläintiheydedellytysten täyttyminen voidaan tarvittaessa tarkistaa. Kirjanpi-

toa on säilytettävä tilalla mahdollisia tarkastuksia varten **vähintään 3 vuotta LFA-lisäosasisitoumuksen päättymisestä**. Jos tilalla ei ole LFA-lisäosan sitoumusta, noudatetaan kansallisten tukien mukaista asiakirjojen säilytyksen ehtoa: tuen hakijan on säilytettävä kaikki tuen hakuun liittyvät asiakirjat, kirjanpitoon liittyvät eläinluettelot, osto- ja myyntikuitit ym. tositteet **vähintään tukihakuvuoden sekä sitä seuraavat kolme vuotta**.

Eäintiheyttä seurattaessa on otettava huomioon, että emakoiden, kanojen, broiler- ja kalkkunaemojen osalta laskentakuukauden 2010 tuotannosta irrotetussa tuessa on 1.10.2008–1.9.2009. Kannattaa myös huomioida, että emakoiden keskimääräiseen lukumäärään ei oteta mukaan yhtä suurinta ja yhtä pienintä kuukausittaista emakoiden lukumäärää laskenta-ajanjaksolla 1.10.2008–1.9.2009. Kanojen sekä broiler- ja kalkkunaemojen ey-määrässä ei oteta mukaan laskentaan suurinta ja neljää pienintä kuukauden 1. päivän eläinmäärää. Vaikka eläinmäärän laskentaan riittää vähäisempi määrä kuukausia, kirjanpitovelvollisuus koskee jokaista kuukautta.

Vuonna 2009 tehtävissä uusissa LFA-lisäosasisitoumuksissa 3–8 kk ikäiset siat lasketaan sikarekisteristä edellisen kalenterivuoden (2008) kuukausikeskiarvojen perusteella. Tällöin yhden sikaerän pitämisellä ei välttämättä kerry niin paljon eläinyksiköitä kuin, jos pitää saman yhteismäärän kahdessa tai useammassa erässä. Tämä johtuu siitä, että keskiarvoon lasketaan mukaan myös ne kuukaudet, jolloin tilalla ei ole sikoja lainkaan.

Eläinmäärien laskennan perusteet vuodesta 2009 alkaen ja kirjanpito sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotetussa tuessa sekä LFA-lisäosasisoituksissa vuonna 2010, kun sitoumus on annettu ennen vuotta 2009 tai vuonna 2009. (Huom! Vaikka tilalla ei ole LFA-lisäosan sitoumusta, on kirjanpitoa eläimistä pidettävä tuotannosta irrotetun tuen myöntämiseksi alla olevan taulukon mukaisesti.)

Eläinryhmät	LFA-lisäosan sitoumus annettu ennen vuotta 2009	LFA-lisäosan sitoumus annettu vuonna 2009
SIAT		
* Teurastetut lihasiat vuonna 2009 * Siitokseen myydyt nuoret emakot ja karjut vuonna 2009	Kirjanpito tilalla	-
Muut siat (3–8 kk)	-	Sikarekisterin tiedot pidettävä ajan tasalla
Emakot ja karjut	Sikarekisterin tiedot pidettävä ajan tasalla	
SIIPIKARJA		
Kanat, broileri- ja kalkkunaemot	Kirjanpito tilalla (joka kuukauden 1. päivä)	
Broilerit, tarhatut sorsa- ja fasaaniemot sekä hanhi- ja ankkamot	Kirjanpito tilalla (1.5.2009 ja 1.9.2009 tilanne riittää laskentaan)	
Teurastetut ankat, hanhet, kalkkunat, fasaanit ja sorsat vuonna 2009	Kirjanpito tilalla	
MUUT		
Naudat	Nautarekisterin tiedot pidettävä ajan tasalla	
Uuhet, kutut ja hevoset	Kirjanpito tilalla + Lammas- ja vuohirekisterin sekä Hippos-rekisterin tiedot ajan tasalla	

Rekisteröityminen eläintenpitäjäksi

Tuottajan on rekisteröidyttävä eläintenpitäjäksi Eviran rekistereihin: tilalla olevien sikojen osalta sikarekisteriin sekä munintakanojen osalta munintakanalan pitäjäksi.

Lisätietoja Sikarekisteristä Eviran internet-osoitteesta: http://www.evira.fi/portal/fi/elaimet_ja_terveys/merkitseminen_ja_rekister_inti/siat/

4.5 Pellon hallinta

Sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotetun tuen maksamisen edellytyksenä on, että hakijan hallinnassa on kasvukauden 2009 ajan vähintään kolme hehtaaria *viljelykseen soveltuvaa peltoa*. Pellon on oltava hakijan hallinnassa viimeistään 15.6.2009. (Katso tarkemmin *Hakuoppaan 2009* kohdasta 2.7.2.)

Pelto on tullut ilmoittaa vuoden 2009 tukihakemuksen kasvulohkolomakkeella (Lnro 102B) viimeistään 30.4.2009 (ja tarvittaessa vuoden 2009 kylvöalojen muutosilmoituslomakkeella nro 117 viimeistään 15.6.2009) riippumatta siitä, haettiin peltoalalle tukia.

Pellon hallinta **rakennemuutoskorvauksen** yhteydessä, katso kohta 3.2.

4.6 Poikkeuslupa

Vuoden 2009 poikkeusluvan hakuaika on päättynyt 30.4.2009.

Poikkeuslupa peltoalavaatimukseen

Sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotetun tuen hakijalla (yksityinen viljelijä/yhteisö), jolla ei ole ollut hallinnassaan 15.6.2009 vähintään kolme hehtaaria viljelykseen soveltuvaa peltoa eikä hakijalle ole myönnetty vuonna 2007 peltoalavaatimukseen poikkeuslupaa, ei myönnetä peltoalavaatimukseen poikkeuslupaa vuonna 2009 eikä myöskään tulevina vuosina.

Sika- ja siipikarjan tuotannosta irrotetun tuen kohdalla poikkeuslupaa ei seuraavissa tapauksissa vaadita, vaan tuen myöntämisen edellytyksiä arvioitaessa käytetään laskennallisena peltopinta-alana kolme hehtaaria:

a) Hakijalle on vuonna 2007 myönnetty poikkeuslupa pelto-alavaatimuksesta tai

b) kyseessä on tilanne, jossa vuonna 2007 usea luonnollinen henkilö on harjoittanut tuotantoa tai toimintaa yhdessä tai yhteisömuodossa ja vähintään yksi viljelijä, yhtiömies, jäsen tai osakas on täyttänyt kolmen hehtaarin peltoalavaatimuksen ja pelto on ilmoitettu kyseisen vuoden tukihakemuksessa.

Poikkeuslupa maa- ja puutarhatalouden itse harjoittamisesta

Harjoitettaessa maatilataloutta useamman luonnollisen henkilön toimesta yhdessä tai yhteisömuodossa, on **vähintään yhden** viljelijän, yhtiömiehen, jäsenen tai osak-

kaan oltava ikäedellytykset (ks. kohta 4.2.1) täyttävä luonnollinen henkilö, joka **itse harjoittaa** maa- tai puutarhataloutta (ks. kohta 4.2.2). Maaseutuvirasto voi kuitenkin erityisestä syystä myöntää poikkeusluvan kotieläintuen maksamiseen myös sellaiselle tuen hakijalle, joka ei täytä maa- ja puutarhatalouden itse harjoittamisen vaatimusta.

Harkittaessa erityisen syyn olemassaoloa otetaan huomioon yritysmuodon erityispiirteet, tuotannon aiempi tuki-kelpoisuus sekä muut vastaavat seikat. Ikäedellytyksestä poikkeuslupaa ei voida myöntää.

4.7 Kielletyt tai laittomasti hallussa pidetyt aineet

Katso päätukihaun *Hakuoppaan 2009* kohta 13.4.4.

4.8 Koko tilan hallintaoikeuden siirto

Koko tilan hallintaoikeuden siirron määritelmä ja muusta siirtoon liittyvästä kerrotaan päätukihaun *Hakuoppaan 2009* lopussa olevassa liitteessä C.

4.9 Valvonta

Valvonnasta (mm. valvontaseuraamuksista) kerrotaan vuoden 2009 päätukihaun *Hakuoppaan 2009* luvussa 13.

4.10 Säädökset

Sika- ja siipikarjatalouden kansallisten tukien ajantasaiset säädösmuutokset löytyvät seuraavilla säädösnimillä:

- osoitteesta <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/>
- 1559/2001 (Laki maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista)
osoitteesta <http://www.finlex.fi/fi/laki/smur/>
 - 759/2008, muut. 319/2009 (Valtioneuvoston asetus sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotetusta tuesta ja rakennemuutoskorvauksesta)
 - 40/2009, muut. 320/2009 (Valtioneuvoston asetus vuodelta 2009 maksettavasta Etelä-Suomen kansallisesta tuesta)
 - 41/2009, muut. 321/2009 (Valtioneuvoston asetus vuodelta 2009 maksettavasta pohjoisesta tuesta)
 - 399/2009 (Valtioneuvoston asetus vuodelta 2009 maksettavien kansallisten kasvintuotannon tukien ja kotieläintukien valvonnasta) osoitteesta <http://www.finlex.fi/fi/viranomaiset/normi/440001/>
 - Maaseutuviraston määräys (44/09) vuoden 2009 sika- ja siipikarjatalouden kansallisten tukien hakemisesta

Sika- ja siipikarjatalouden tukien määräaikoja vuonna 2009

Pe 14.8.2009	Viimeinen hakupäivä
Syyskuussa 2009	Viitemäärän korotuksiin liittyvät lausunto- pyynnöt kunnista TE-keskuksiin.
	TE-keskusten lausunnot kuntiin. Lausuntoa varten TE-keskuksen rakennusvastaava on käy- nyt tilalla katsomassa viitemäärän korotuksen kohteena olevaa tuotantorakennusta.
Lokakuussa 2009	Kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen toi- mittaa viitemäärän vahvistamis päätöksen haki- jalle (poislukien C-alueen tapaukset, joissa rakennusinvestointi hyväksytään käyttöön vii- meistään 31.10.2009). Muutoksenhaku päätök- seen 30 pv:n kuluessa TE-keskukseen.
Viimeistään pe 6.11.2009	Hakijan toimitettava kunnan maaseutuelin- keinoviranomaiselle kunnan rakennusvalvon- taviranomaisen laatiman katselmuspöytäkirjan kopio C-alueella sijaitsevasta rakennusinvest- ointikohteesta, joka hyväksytty käyttöön vii- meistään 31.10.2009.
Joulukuun 2009 alussa	Tuotannosta irrotettu tuki ja rakennemuutos- korvaus maksetaan

Taulukko 3. Laskennalliset eläinmäärät (kpl/m²) sika- ja siipikarjarakennuksissa.

RAKENNUS		Eläimiä kpl /m ²	
SIIPIKARJARAKENNUKSET			
Kanat ja kana- emot	Häkki- kanala	• 1 -kerroshäkit	6
		• 2 -kerroshäkit	10
		• 3 -kerroshäkit	16
		• 4 -kerroshäkit	20
		• 5 -kerroshäkit	25
		• 6 -kerroshäkit	30
Lattiakanala		9	
Kerroskattikanala		18	
Broilerremokanala		5,7	
Broilerkasvattamo		20	
Kalkkunakasvat- tamo	• kiertonopeus kalkkunoilla 2,5 kasvatuserää/vuosi	4,6	
SIKALARAKENNUKSET			
Porsitussikala	emakot, ei jatkokasvatusta	0,18	
Lihassikala	lihasiat • kiertonopeus lihasioilla 3 kasvatuserää/vuosi	1,0	
Yhdistelmäsiikala (porsitus + jälkikasvatus)	emakot	0,18	
	lihasiat	1,0	
Emakkosikala, jossa yksi tai useita erityyppisiä emakko-osastoja:			
- porsitusosasto	emakot, porsituskarsinat	0,22	
- joutilasosasto	joutilaat emakot makuu- parressa	0,4	
	joutilaat emakot pihatossa	0,25	
- astutus-/siemen- nyosasto	emakot (ei karjut, eikä ensikot)	0,50	

